

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA
Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34

Foaie culturală-politică. Apare
săptămânal sub conducerea
unui comitet

ABONAMENTUL:
Pe an 100 Lei
Pe 1/2 an 50 Lei
Pe 1/4 an 25 Lei

Votul obștesc.

S'au dat multe și grele lupte până ajuns să se dea drept de vot tuturor cetățenilor cari au împlinit vârsta de 21 ani. Știm prea bine, că în războiul mondial în România fostă Austro-Ungarie numai acei cetățeni aveau drept de vot la alegerile de deputați, cari aveau o anumită avere sau stiau carte mai multșoară. Văzută cu timpul că această măsură este nedreaptă și e un neajuns pentru viața politică a unui Stat și s'a început lupta pentru acordarea dreptului de vot tuturor cetățenilor cari împlinesc vârsta de 21 ani. După lupte împotriviți d'ntro parte și lupte de altă parte, acei cari ceru această măsură dreaptă au eșit învingători.

Astfel poporul a fost chemat să ia parte și el la conducerea țării, alături și reprezentanții în parlamentul țării, unde se croiesc legile și de unde se exercită așa numita suveranitate națională.

Ființă în trecut poporul fusese pledecat să ia parte la viața politică a țării, este foarte de înțeles că a intrat cam nepregătit în viața politică a noului Stat și poate cădea în mâinile tuturor oamenilor, cari îl adreptesc cu toate făgădueliile spre a ridica în scaune de deputați din rândurile să și vadă de treburile lor mărunte și să nu poarte nici o grijă de voiele poporului, pe care-l îmbeată vorbe de clacă. Dreptul de vot s'a acordat tuturor cetățenilor trecuți de 21 spre binele lor și al țării, dar nu se știe foloși de acest mare drept.

Mulți și-l vând pentru bani, iar alții fac cu ocazia alegerilor candidații și omenie. De multe ori alegătorii, răgăsiți de promisiunile candidaților, ajung oameni al căror trecut nu l'au cunoscut, sau dacă l'au cunoscut știu bine că e un trecut de fală și vorbe goale care amefesc pe cei nepricepuți.

Întru ca parlamentul țării să fie cu adevărat expresia sinceră și liberă voinței națiunii, e absolut necesar, alegerile să fie libere, să nu se exercite asupra voturilor alegătorilor cu mijloace de constrângere, cu bani și șantajuri. Să ne gândim numai câte șantajuri, înșelăciuni și târgueli nu se exercită azi cu voturile bieților alegători, amăciți de agenții electorali fără scrupule și rușine.

Pentru ca poporul să și exercite dreptul de vot cu cât mai mult folos pentru el și țară și să nu se lase în mâinile de câți vântură țară, e necesar să se instruiască poporul, să i se dea o ședere publică cinstită. În statele democratice cheia statului e în mâna poporului și de aceea se recere, ca poporul să fie cât mai luminat și cult, căci numai așa se va putea focuminte și cu folos de dreptul de vot.

Ion Poiană.

Acțiunea diplomatică a României de V. V. Tilea.

De curând a apărut în Sibiu (Editura „Foaia Poporului“ o carte de o deosebită însemnătate cu titlul de mai sus. E scrisă de d. Dr. V. Tilea, fost secretar de legație la Londra pe timpul conferinței de pace și, deci, în măsură să cunoască dela izvor evenimentele despre cari vorbește în prețioasa sa carte.

Cartea e scrisă sincer și cu iubire de adevăr. Se zugrăvește în ea acțiunea diplomatică a României de pe timpul guvernului Vaida-Voevod, când la conferința de pace se croia soarta României întregite, împotriva căruia luptau din răzputeri dușmani din toate părțile.

Se știe că dl Ion Brătianu, sub guvernul căruia se începuseră lucrările conferinței de pace, s'a dus la conferință mai mult cu gândul la interesele partidului liberal, decât la ale țării, și cu îngâmfarea și sumeția sa balcanică a înstreinat simpatiile aliaților față de România și dușmanii cauzei românești erau în câștig de cauză pe toată linia. Când România se găsea în momentul cel mai critic al situației sale internaționale, a sosit la conferința de pace dl Vaida, ca prim ministru și ministru de externe, și printr'o muncă neobosită, acest eminent bărbat de stat, a știut să îndrepte greșelile dlui Brătianu și să recâștige simpatiile aliaților pentru România. Datorită încrederii ce au avut-o aliații

în dl Vaida, bărbatul de stat onest, sincer, de caracter ferm și independent și pe deasupra lipsit de vanitate personală, acesta reușise să obțină hotare onorabile cu Ungaria, a lucrat pentru rectificarea hotarelor către Sârbia și Cehoslovacia, a obținut recunoașterea Basarabiei și era pe cale să încheie pace cu Rusia sovietică.

Când dl Vaida, după o muncă grea, era să croiască României un drum mai neted și să-i asigure rolul ce i se cuvine în politica internațională, a pizmei răutate și intrigile dlui Brătianu dela București l-au răsturnat dela guvern și astfel s'a pus capăt minunatei opere patriotice a dlui Vaida.

Din cuvintele de rămas bun ale dlui Lloyd George, fostul prim ministru al Angliei, către dl Vaida, încă se vede încrederea de care s'a bucurat dl Vaida în fața aliaților. La despărțire d. Lloyd George i-a spus: „sprijinul pe care l-am dat României se atribuie pe dea întregul încrederii ce am avut-o cu toții în persoana și guvernul Dv.“

De când cu răsturnarea guvernului Vaida țara a început să și piardă din nou încrederea țărilor streine și datorită în special politicii guvernului liberal azi suntem disprețuiți și batjocoriți în aceste țări.

Cartea dlui Tilea nu poate lipsi de pe masa nici unui intelectual. Se poate cumpăra și la Librăria nouă din Reghin cu 120 Lei.

E. P.

cu eventuala recomandare pentru pre miere.

Vasile Goldiș, președinte. **Romul Simu** secretar.

Duminecă în 29 Nov. sau ținut conferințe în comuna Voivodeni în unire cu „Cercul cult. al inv.“ (secția XVIII) Șirul conferințelor l-a început dl inv. Roman, președ. cerc. inv. printr'o scurtă cuvântare de deschidere. Apoi dsoara Șiara a ținut o prelegere practică cu elevii școlii primare de stat. Din partea dlor inv. au ținut conf. d. Ion Toncean, Szegedi și d. subvizor Borșian, iar din partea Astei dd. dr. Eug. Nicoară și dr. Enea Popa. Cercul preoților rom. uniți a fost reprezentat prin onoratul Al Simon, Gavril Pop, preotul local T. Șermășan, care la sfârșitul conferințelor a mulțumit conferențiarilor în cuvinte bine simțite. Din partea „Astei“ s'a pus bază unei biblioteci.

Poveste cu tâlc.

Un melc — (bourel) încet la umblare — a prins mânie asupra vulturului pentru că acel crai al văzduhului se ridica în zbor la culmile cele mai înalte, fără să poarte grija animalelor târâtoare. Dorind să și împlinească pofta de răzbunare, acest melc se sui în vârful unui gard și întinzându și trupul din căsălie își scoase coarnele începând se împungă în aer după vulturul dușmanit — fără să fie băgat de nimeni în seamă, Lovindu se de o crenguță — melcul se trase grăbit în căsălie, socotind că a făcut mare ispravă contra vulturului.

Sunt oameni — greoi la gândire. — cari urmează pilda melcului și cred că prin scrisul și vorba lor fac mare ispravă, în vreme ce nimeni nu-i bagă în seamă. Ar fi bine ca aceștia să se retragă în căsălia lor, cugetându se la faptele lor proprii — căci mai mult folos ar avea. Nici slugoii cei mai netrebnici nu vorbesc și scriu în limbajul desmățat al acestor oameni,

Gânduri înțelepte.

Averea nu este un bine; luxul este un rău; cumpătarea este un bine, căci ea îndeamnă la economie și sporul celor bune. pe când bogăția împinge la risipă și la călcarea măsurii. De aceea, greu este și ca bogatul să ajungă la înțelepciune, și ca înțeleptul să ajungă la bogăție.

Una este a trăi frumos și alta este a trăi fălos. Căci prima vine din cumpătare, măsură, ordine, cuviință și mulțumire cu puțin; a doua din desfrânare, risipă și abatere dela ordine și bunăcuviință. Prima merită laudă, a doua dispreț. Dacă vrei, dar, să trăiești frumos, nu ameți lumea cu lux și aparențe mari.

(Epictet trad. de C. Fedeleș)

„Ce ne trebuie, ca să-l vedem pe Dumnezeu? Curățenie și moarte.“
Plato.

Dela despărțământul Reghin al „Astei.“

Publicăm mai la vale avizul Astei în care se aduce la cunoștință premierea celor mai harnici preoți și învățători în instruirea analfabeților adulți. Totodată, anunțăm pe cei interesați că, pentru acest scop, au sosit deja 50 bucați abecedare, cari se pot ridica de la președintele despărțământului oricând. Ne place a crede, că din acest despărțământ și în anul acesta se vor distinge mai mulți învățători, prin munca lor plină de jertfă și dragoste pentru alungarea întunecării și a neștiinței de carte.

Astăzi tot Românul are alte drepturi și alte datorii, decât în trecut. Acestea numai prin cunoștința cărților bune se pot îndeplini! Deci la lucru.

Nr. 2469—925.

A V I Z.

Asociațiunea culturală „Astra“, Sibiu, distribue, în cadrele sale bugetare, și pentru anul școl. 1925—26: a) un număr oarecare de Abecedare pe seama neștiutorilor de carte adulți, lipsiți de mijloace, care vor să învețe carte în cursul acestui an școlar; b) 30 premii de câte Lei 2000. — acelor preoți și învățători, care se vor distinge prin instruirea unui număr mai mare de analfabeți, îndeosebi în vârstă de peste 18 ani, în cursuri aranjate anume pentru acest scop.

Constatarea succesului obținut, în cetit, scris și socotit, în aceste cursuri, se face în modul următor:

1. La încheierea cursului se va face un examen în fața președintelui despărțământului „Asociațiunii“, sau a președintelui cercului cultural al acesteia din comuna respectivă, care va raporta comitetului central despre decursul și rezultatul examenului, care va fi public.
2. De dorit ar fi ca, după terminarea examenului, cei examinați să se producă și cu declamări și cântări.
3. Instructorul va face înainte de examen o consemnare a celor ce au fost înscriși la curs, dimpreună cu a celor ce au urmat cursul până la sfârșit. În această consemnare se va indica: a) numele elevului; b) vârsta (bărbat-femeie); c) progresul general ce l-a obținut la examen (a învățat: a ceti, a scris, a socoti, pe deplin sau numai în parte, a știut carte mai înainte etc.).
3. Comitetul central pune gratuit la dispoziția fiecărui președinte de despărțământ sau de cerc cultural, care va prezida examenul, câte 5 broșuri potrivite din biblioteca poporală, pentru premierea celor mai vrednici 5 elevi ai fiecărui curs.

Consemnarea sus arătată se va înainta după examen comitetului central,

Știri mărunte.

Unele ziare din capitala țării au publicat știri cam rele în legătură cu activitatea dlui Victor G. Maior ca prefect al județului nostru. După știrile apărute în ziarele din capitală am dat și noi în Nr. 13 al foii noastre o scurtă știre în legătură cu cele publicate despre dl V. G. Maior. Dl fost prefect Maior ne roagă să publicăm în foaia noastră, că acuzele ce i-se aduc sunt neîntemeiate și dsa va dovedi aceasta. Așteptăm bucuroși!

În Franța a izbucnit o nouă criză de guvern. Noul guvern va fi format, probabil, de dl Herriot sau de dl Briand.

Chestiunea aducerii unui rege pe tronul Ungariei amenință pacea internă a acestei țări. Sunt doi pretendenți la tron: Albrecht și Otto și astfel și poporul s'ar împărți în două.

În Ungaria guvernul din Budapesta a ordonat închiderea mai multor școli românești. Guvernul nostru va cere guvernului din Budapesta lămuriri asupra acestor vătămătoare măsuri pentru frații noștri rămași în Ungaria.

De când cu Mustafa Kemal Pașa în fruntea Turciei își lapadă și Turcii vechile obiceiuri și se civilizează. Mai nou au primit și ei călindarul după care socotește timpul întreagă creștinătate.

În săptămâna trecută a sosit la București, din Franța, un scriitor bolșevic cu numele Barbusse. A venit în țara noastră ca se vadă cum decurge procesul bolșevicilor dela Tatar Bunar din Basarabia. Rușinea cea mai mare a fost, că guvernul nostru a primit de bun controlul acestui scriitor comunist în cauze interne ale țării noastre. Rușinea ce ne-a adus o pe cap guvernul au îndreptat-o cetățenii din București, cari au manifestat pe străzile Bucureștilor împotriva dlui Barbusse, așa că acesta a trebuit să părăsească numai decât țara.

În Rusia s'a descoperit un mare complot în contra stăpânirii bolșevice. Complotii știi urmăreau să arunce în aer mai multe depozite de munițiuni și armamente.

După toate semnele alegerile comunale vor avea loc la sfârșitul lunii viitoare.

După ce guvernul liberal i-a persecutat pe Unguri 4 ani de zile, acum pertractează cu ei în vederea alegerilor viitoare din cari numai ei îi vor mai scăpa. Felul acesta de-a pertracta este o înjosire. Și să mai zică cineva, că conducătorii actuali ai Ungurilor nu fac o politică minunată!

Între partidul național și cel țărănesc s'a ajuns la cea mai deplină înțelegere privitor la programul de guvernare a acestor puternice partide.

Întâmplări groaznice. La fabrica „Foresta” din Reghin trenul fabricii a călcat pe un copilăș, care a murit pe loc.

În Sighetul Marmăției un faur s'a luat la ceartă cu un vecin, care-l must-rase pe faur pentru că acesta lega caii de potcovit la gardul vecinului. În mânie faurul i-a lovit pe vecinul său în cap cu un ciocan, încât acesta a căzut mort la pământ. După aceea i-a mai dat câteva cu ciocanul de la zdrobit capul. Groaznică sălbăcie omenească, care trebuie pedepsită cât se poate de aspru.

În Timișoara 3 copilași au fost lăsați acasă singuri, mama lor ducându-se la târguit în oraș. Fiind frig copilași au încercat să facă foc, turnând petrolu în sobă, după cum văzură ei că face și mama. Din cauza fumului înăbușitor ce s'a produs, copilașul cel mai mic s'a înădușit momentan, altul a murit în ziua viitoare și al treilea sigur va fi murit și el până azi. Tot acolo un copilaș lăsat singur a luat foc dela focul din sobă și a ars, sfârșindu-se în cele mai grozave chinuri. Iată ce lucruri îngrozitoare se pot întâmpla dacă copiii sunt lăsați acasă fără grije.

Crestături.

Știind bine dl Brătianu că e cu neputință să-i aducă pe averescani la guvern, căci țara dorește un guvern dat de partide puternice nu de codițele dlui Brătianu cu cari să se joace dl Brătianu după plac, a ținut totuși să răsplătească pe dd. Averescu și Goga pentru opoziția de milogeală ce aceștia o făcuseră parlamentului urnelor furate, în care și dl Goga numai cu ajutorul teroarei administrative și al bătaușilor a putut ajunge. Acum omul dlui Brătianu își primește plata pentru încurcăturile făcute în partidul averescan și pentru ținu'ta rușinoasă față de parlamentul și guvernul tuturor cointeresărilor și scandalurilor. Așa a ajuns dl deputat Goga, din grația și îndurarea dlui Vintilă Brătianu, membru în consiliul de administrație al unei societăți de petrol naționalizate de liberali dela care dl Goga incasează anual 300.000 Lei. Dl general Averescu a fost răsplătit și mai gras. Să le fie de bine.

Dar umilințele și ploconelile cele multe la picioarele dlor Brătianu cum se împacă cu o politică de demnitate și de idei?!

Cui Ț se aruncă oasele de ros meștere care rânjești a rău?

lop.

Pentru școlarii săraci.

Reuniunea femeilor române în unire cu Liceul Român de Stat aranjează în 6 Dec. orele 4 p.m. în sala mare a hotelului orașănesc, o producție teatrală în favorul școlarii săraci dela școalele românești din loc. Producția aceasta se aranjează an de an la Sf. Nicolae și din venitul realizat se împartășesc de Crăciun, sub felurite forme, școlarii lipsiți de mijloace dela școlile rom. din Reghin. Această inițiativă a femeilor române și a liceului român este vrednică de toată lauda și de sprijinul nostru al tuturor, căci aducem o ușoară mângăiere și bucurie multor copii, așa de lipsiți de cele trebuincioase traiului și apăsați greu de năcazurile și greutatea vieții. P.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Curatorat bisericii gr. cat. din Solovăstru, cu aprobarea forurilor competente, vinde prin licitație publică în ziua de 13 Decembrie ora 2 p. m. în Solovăstru 362 lemne de stejar de 35—50 cm. grosime, din pădurea bisericii, 2—3 Km. distanță dela gara Reghin, cu prețul de strigare 90.000 Lei și 10% ca vadiu. Condițiunile se pot vedea la oficiul parohial, iar lemnele în pădurea amintită.

Curaturatul bisericesc.

No. 2296. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 11586 1925. a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Wiegner Mihai reprezentat prin avocatul Dr. E. Wiegner pentru incassarea creanței de Lei 1200 — bani și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 15 Decembrie 1925. orele 2 p. m. la fața locului în Jabenita unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară vite, fân etc. în valoare de Lei 28.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 22. Nov. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 2234 exec. 1925

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 11551 1925. a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Iosif Kovacs repr. - prin avocatul Dr. M. Mendel pentru incassarea creanței de Lei 8300 bani — și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 8 Dec. 1925 orele 3 p.m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: automobil, autobus în valoare de Lei 200.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 15 Nov. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 2232. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 11552-1925. a judecătorei de ocol Reghin în favorul reclamantului Paul Rozenbaum repr. prin avocatul Dr. M. Mendel pentru incassarea creanței de Lei 8116 — bani și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 8 Decembrie 1925. orele 3 p. m. la fața locului în Reghin unde se vinde prin licitațiune publică judiciară: automobil, autobus în valoare de Lei 200.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 15 Nov. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 1528 exec. 1925.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 8664 1925 a judecătorei de ocol Reghin în favorul reclamantului Bor Constantin repr. prin avocatul Dr. Iuliu Vékony pentru incassarea creanței de 1500 lei și acces. fixează termen de licitație pe ziua 12 Decembrie 1925 orele 4 p. m. la fața locului în Stânceni unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară boii în valoare de lei. 16000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 13 Novembre 1925

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc

No. 2285 exec. 1925.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 11587 1925 a judecătorei de ocol Reghin în favorul reclamantului Rosefeld Hermann repr. prin avocatul Dr. Eugen Wiegner pentru incassarea creanței de Lei 1800 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 15. Dec. 1925 orele 4 p. m. la fața locului în Jabenita unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: vite, fân etc. în valoare de Lei 28000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 22. Nov. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc

Ori ce mâncărime de piele, râie etc. dispăre în decurs de 3 zile întrebându-l înțând alifia

„SCABIOSAN”

preparatul farmaceutic al bistului

Neagoș Tg.-Mureș

Să poate comanda direct sau la farmacia

MERA Reghin

Vite

altoite de 1 și 2 ani la billon Port altoi americane cu rădăcină 3309, 101¹⁴ riparia gloire.

Pomi

roditori de tot felul, în special pruni pentru uscat.

Cereți Prețul curent

că au venit timpul pt. plantare toamnă. Se vinde en gros și detail. Se acceptă reprezentanți serioși în toate regiunile.

Pepiniera Tóthfal

Târgu-Mureș
Str. Sft. Gheorghe No. 9.

FARMACIA NEAGOS
TG.-MUREȘ, TELEFON No. 130.
FARMACIA MERA

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuintare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurătențiile feței. Să poate comanda și prin postă dela Depozit pentru REGHIN și jur la